

Zitting 2002-2003

29 januari 2003

BEKNOPT VERSLAG

MIDDAGVERGADERING

INHOUDSOPGAVE

Actuele vragen

- van mevrouw Isabel Vertriest (Maatregelen voor de door olievervuiling getroffen fauna aan de kust)
met antwoord van minister Vera Dua 3
- van mevrouw Marijke Dillen en de heer Jan Van Duppen (Antwerpen Wereldboekenstad 2004)
met antwoord van minister Paul Van Grembergen 3
- van de heer Filip Dewinter (Gebruik van scheldwoorden in de campagne Gelukkig Allemaal Anders)
met antwoord van minister Paul Van Grembergen 4
- van de heer André-Emiel Bogaert (Gevolgen van de liberalisering van de energiemarkt voor gezinnen en bedrijven)
met antwoord van minister Steve Stevaert 5
- van de heren Francis Vermeiren en André-Emiel Bogaert en mevrouw Sonja Becq (Uitspraken van de minister over de toekomst van DHL in Zaventem)
met antwoord van minister Mieke Vogels 6

Voorstel van decreet

- Bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen
- Algemene bespreking
(Sprekers : de heren Jacky Maes, verslaggever en Jef Van looy, mevrouw Isabel Vertriest en de heer André Moreau en minister Vera Dua) 8
- Artikelsgewijze bespreking 10

Ontwerp van decreet

- Facultatief protocol inzake de verkoop van kinderen, kinderprostitutie en kinderpornografie
- Hoofdelijke stemming 11

Voorstel van decreet

- Bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen
- Aangehouden stemmingsen
(Spreker : de heer Johan Weyts) 11
- Hoofdelijke stemming 11

Met redenen omklede moties

- Geïntegreerd en inclusief onderwijs
- Hoofdelijke stemmingsen
(Spreker : de heer Luc Martens) 11
- Herwaardering van het TSO en BSO
- Hoofdelijke stemmingsen
(Spreker : de heer Jos De Meyer) 12

Regeling van de werkzaamheden 12

Aanwezig 12

Afwezig met kennisgeving 12

Afwezig zonder kennisgeving 13

MIDDAGVERGADERING VAN WOENSDAG 29 JANUARI 2003

Voorzitterschap van de heer Norbert De Batselier, voorzitter

– *De vergadering wordt geopend om 15.22 uur.*

ACTUELE VRAGEN

Maatregelen voor de door olievervuiling getroffen fauna aan de kust

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van mevrouw Vertriest tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over maatregelen voor de door olievervuiling getroffen fauna aan de kust.

Mevrouw Isabel Vertriest : De olievervuiling aan onze kust bedreigt het toerisme en de visserij. Ik wil echter vooral aandacht vragen voor de gevolgen voor de watervogels en de zeezoogdieren. Door de opeenvolgende olierampen in Europa worden steeds dezelfde diersoorten getroffen. Volgens de universiteit van Compostella is de zeekoet daardoor een bedreigde soort aan het worden.

Onder leiding van de Vogelbescherming Vlaanderen zijn veel vrijwilligers ingezet om de dieren te helpen. Hoe zal de Vlaamse regering de vogelasielcentra en de vrijwilligers ondersteunen ? Zullen er maatregelen getroffen worden om ook de gevolgen van nieuwe rampen op te vangen ?

Minister Vera Dua : De verontreiniging is een ramp onder meer voor het toerisme en het natuurbehoud. De afdeling Natuur werkt intens samen met de federale diensten om de schade aan de natuurgebieden te beperken.

Gelukkig kunnen de vogelasielcentra reeds jarenlang een beroep doen op een netwerk van ongeveer 250 vaste vrijwilligers. Het is belangrijk dat zij ook nu ingeschakeld worden.

De overheid moet hun taak niet overnemen maar wel voldoende financiële middelen ter beschikking stellen. Vorig jaar hebben de vogelopvangcentra 150.000 euro gekregen. Door de wijziging van het decreet op het natuurbehoud is een structurele ondersteuning mogelijk. Het uitvoeringsbesluit daarvoor is bijna klaar. We hebben aan de provincie West-Vlaanderen toegezegd om de uitbouw van het vogelasielcentrum van Oostende mee te financieren.

In afwachting van een structurele ondersteuning hebben de centra nu een crisisbudget van 60.000 euro gekregen. Momenteel zijn er ongeveer 800 vrijwilligers aan het werk. De Vlaamse regering waardeert hun inspanningen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Antwerpen Wereldboekenstad 2004

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde actuele vragen van mevrouw Dillen en de heer Van Duppen tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over Antwerpen Wereldboekenstad 2004.

Mevrouw Marijke Dillen : Keer op keer worden vragen om uitleg, die reeds op de agenda van de commissie staan, hier als actuele vraag gesteld. Ik wil de voorzitter vragen om daar iets aan te doen, hoewel ik beseft dat het reglementair toegestaan is. Ik dank hem omdat ik de kans krijg deze vraag als eerste te stellen.

Een selectiecommissie van Unesco heeft Antwerpen uitverkozen tot Wereldboekenstad 2004. Het dossier was ingediend door een samenwerkingsverband van onder meer literaire instellingen en uitgeverijen. Doel is het lezen te bevorderen en aandacht te vragen voor het boek.

Uiteraard zijn de initiatiefnemers best geplaatst om in te staan voor de voorbereiding. Nochtans heeft ook de minister van Cultuur een belangrijke taak bij de ondersteuning en begeleiding van het project. Ook andere ministers, onder meer de minister van Toerisme, kunnen een inbreng hebben. Het is een unieke kans om de Nederlandstalige literatuur en de Vlaamse auteurs te steunen.

Wat zal de bijdrage zijn van de Vlaamse regering ? Komt er gestructureerd overleg ? Zal de minister initiatieven nemen om de Nederlandstalige literatuur te steunen ? Komt er samenwerking met de andere ministers en met Nederland ?

De heer Jan Van Duppen : Ik sluit me graag aan bij collega Dillen. Het is immers een bekommernis van heel Vlaanderen. Ik zou er echter een nieuwe dimensie willen aan toevoegen.

Na Madrid, Alexandrië en New Delhi is Antwerpen de vierde stad die door de Unesco uitgeroepen wordt tot Wereldboekenstad. Boeken en letteren moeten in onze, door het beeld bedreigde, cultuur maximaal gepromoot worden.

Wat zal de Vlaamse regering doen om deze uiterst belangrijke titel en om deze stad die zich in Noord-Westelijk Europa op een kruispunt van culturen bevindt, te promoten ?

Aangezien morgen in Nederland en Vlaanderen de nationale gedichtendag is, wil ik hierbij een gedicht voorlezen van de Antwerpse dichter Leonard Nolens. Deze dichter droeg Antwerpen immers in zijn hart en beschreef op meesterlijke wijze de relatie van deze stad met het haar omringende platteland. (*Draagt gedicht 'Verzoening' voor uit de bundel 'Tweedracht' van Leonard Nolens. Applaus*)

Minister Paul Van Grembergen : Het is buitengewoon goed en belangrijk dat Antwerpen door de Unesco werd uitgeroepen tot de Wereldboekenstad voor 2004. Dit gebeurde niet vanzelf. Het Antwerpse stadsbestuur leverde immers, al dan niet in samenwerking met de Vlaamse regering, een zware inspanning.

De eer die Antwerpen te beurt valt, moet aangegrepen worden om de cultuur die de delta van de Lage Landen te bieden heeft, te tonen en te promoten. Wij zullen dit met enthousiasme steunen.

Momenteel beschik ik nog niet over een uitgewerkt plan. Eerstdaags volgt er wel overleg met de Antwerpse schepen van Cultuur Anthonis, met de Stichting Lezen, met boek.be en met het Vlaams Fonds voor de Letteren, met het oog op de samenstelling van een programma tegen 2004.

De uitwerking van een dergelijk programma overschrijdt echter de bevoegdheid van één minister. Momenteel is er aan de kust een literair initiatief waarvoor zowel de minister van Cultuur als die van Toerisme aanzienlijke bedragen uittrokken. Samenwerking met andere ministers is dus zeker mogelijk.

Bovendien zal heel de Vlaamse regering wel een inspanning willen doen om Antwerpen als havenpoort, metropool en zicht van Vlaanderen op de wereld te promoten.

Binnen afzienbare tijd komt er een uitgewerkt plan, dat aan het parlement wordt voorgelegd.

Mevrouw Marijke Dillen : Iedereen die het beste voor heeft met de Nederlandstalige literatuur, de Vlaamse auteurs en Vlaanderens internationale uitstraling, moet er mee voor zorgen dat Antwerpen Wereldboekenstad een immense weerklank krijgt. Ik ben uiteraard heel benieuwd naar de concrete plannen.

De heer Jan Van Duppen : Ik wist dat minister Van Grembergen ingenomen zou zijn met het toekennen van deze titel. Hij beseft terecht dat heel de Vlaamse regering bij dit unieke moment betrokken moet worden. Het is echter bijzonder pijnlijk dat Antwerpen tot Wereldboekenstad wordt uitgeroepen op een moment dat het aantal zelfstandige boekhandels blijft dalen.

Minister Paul Van Grembergen : De heer Van Duppen en ik zijn op dat vlak volmondig met elkaar eens.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Gebruik van scheldwoorden in de campagne Gelukkig Allemaal Anders

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Dewinter tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het gebruik van scheldwoorden in de campagne Gelukkig Allemaal Anders in het kader van de week van de diversiteit.

De heer Filip Dewinter : De campagne 'Gelukkig Allemaal Anders' bewijst nogmaals dat deze regering kampioen is in het lanceren van provocerende, nutteloze en vulgaire campagnes. Bovendien lijkt de Vlaamse regering een patent te hebben op onbenullige liedjes. Met het Scheldlied wil de regering jongeren ertoe aanzetten meer respect op te brengen voor elkaar.

Het thema verdient uiteraard al onze aandacht, maar gaat verloren in de provocerende tekst. Wat de hoogmis van het politiek correcte denken had moeten worden, is verworpen tot een veel te lange reeks vulgaire scheldwoorden. Op deze manier kunnen we respect onmogelijk promoten.

Het feit dat minister Van Grembergen de campagne als lief omschrijft, bewijst dat men alleen maar wil uitzoeken hoe ver men kan gaan. Media-aandacht volstaat, want de boodschap gaat toch de mist in. Jongeren kunnen bovendien ook stickers bestellen : hartjes met een groot scheldwoord en een kleine liefdesverklaring.

In deze campagne is men duidelijk vergeten dat de overheid een voorbeeld dient te zijn. Deze boodschap had men veel minder provocerend of vulgair kunnen brengen. Deze campagne dient aangepast te worden zodat de boodschap beter tot uiting komt.

Wat kost deze campagne ? Hoeveel kost het Scheldlied ? Ik ben ervan overtuigd dat we het belastinggeld beter kunnen gebruiken.

Minister Paul Van Grembergen : Gelukkig leven we in een maatschappij die aanvaardt dat iedereen anders mag, kan en wil zijn. Het recht om niet op een stereotype manier door het leven te gaan, is kostbaar. Deze campagne wil alle 7- tot 18-jarigen duidelijk maken dat ze het recht hebben gelukkig te zijn zoals ze zijn.

Men kan er kwaad over zijn, maar scheldwoorden zijn er altijd geweest. De kern van de campagne is jongeren duidelijk maken dat ze respect moeten opbrengen voor iedereen. Bovendien steunen de ministers van Welzijn en van Onderwijs deze campagne ook. Deze campagne heeft twee miljoen frank gekost en werd uitgewerkt door het steunpunt Jeugd.

Elke inwoner van Aalst weet dat scheldwoorden ook een eretitel kunnen worden. Met deze campagne willen we jongeren laten nadenken. Zij zullen de hartjes dragen en scheldwoorden voortaan met de glimlach uitspreken. *(Applaus bij CD&V, VLD, sp-a, AGALEV en VU&ID)*

De heer Filip Dewinter : Ik ben het ermee eens dat het doel van de campagne eerbaar is, maar ik vrees dat de inhoud ervan verloren gaat. Door de provocerende opsomming van scheldwoorden keldert de minister zijn eigen campagne. Hij heeft zich laten leiden door een reclamebureau dat wil provoceren om een inhoud te verkopen.

Ik roep de minister op om het vulgaire schelden niet te banaliseren. Het is belangrijk om de campagne in de juiste context te plaatsen. *(Applaus bij het VB)*

Minister Paul Van Grembergen : In de lijst met scheldwoorden zijn geen woorden opgenomen die sommigen tijdens betogingen gebruiken.

De heer Filip Dewinter : Liederen van de Antwerpse groep Katastroef, die wegens hun taalgebruik van de radio geweerd worden, bevatten minder vulgariteiten. Ik vind dat de minister de lat even hoog moet leggen voor een lied uit de eigen campagne.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Gevolgen van de liberalisering van de energiemarkt voor gezinnen en bedrijven

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Bogaert tot de heer Stevaert, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, over de gevolgen van de liberalisering van de energiemarkt voor gezinnen en bedrijven

De heer André-Emiel Bogaert : De vrijmaking van de energiemarkt vanaf 1 juli 2003 voor gewone consumenten heeft tot gevolg dat het gratis aantal kilowattuur per gezin wegvalt. Die maatregel werd in 2001 ingevoerd vanwege de kunstmatig hoge energieprijzen in Vlaanderen.

Men gaat ervan uit dat de liberalisering tot een lagere prijs zal leiden zodat een bonus niet nodig is. Minister Stevaert heeft begin januari gezegd dat er ook na de liberalisering een bepaalde bonus overblijft.

Volgens recente wetenschappelijke studies zal de prijs niet dalen na de liberalisering van de energiemarkt, maar eerder stagneren en zelfs stijgen door de combinatie van de hoge heffingen en de zogeheten reflux van de concurrentie. Dat laatste wil zeggen dat de prijzen weer toenemen als de markt stabiliseert na een periode van moordende concurrentie.

Wat gaat de Vlaamse regering doen om de bonus te behouden voor de Vlaamse gezinnen ?

Minister Steve Stevaert : De energiesituatie in België is zeer uniek omdat een quasi-monopolie in handen was van de privé-sector. Vanaf 1 juli 2003 wordt de energiesector in Vlaanderen vrijgemaakt uit sociale, ecologische en economische bekommernissen. Wallonië en Brussel zullen de liberalisering op een later tijdstip organiseren.

We hebben destijds 500 kilowattuur gratis ter beschikking gesteld van een gemiddeld gezin om sociale en ecologische redenen. Ik wijs erop dat die bonus door de sector wordt gefinancierd en niet met overheidsmiddelen. We hebben die maatregel genomen omdat de mensen in Vlaanderen te veel betaalden voor hun energiefactuur. Omdat Vlaanderen niet bevoegd is om de tarieven zelf te bepalen, bestond de enige mogelijkheid erin om een aantal kilowattuur gratis ter beschikking te stellen. De Raad van State erkende dat dit gratis aanbod geen tariefmaatregel is en dus binnen de Vlaamse bevoegdheden valt. De bonus binnen een gesloten markt werd ook decretaal geregeld.

Vanaf 1 juli 2003 is de markt open zodat een nieuwe decretale basis nodig is. De heer Tobback heeft een voorstel van decreet klaar om het mogelijk te maken dat de bonus ook in de vrije markt door de sector wordt gefinancierd.

De afspraak is dat alle verplichtingen die aan de sector zijn opgelegd er niet toe leiden dat de prijzen hoger zijn dan voor de liberalisering. De verplichtingen inzake universele dienstverlening, REG en wat voorts in de resolutie-Glorieux staat, mogen er niet toe leiden dat de prijzen stijgen. De gratis 500 kilowattuur is een interessant instrument omdat de prijs dan voor iedereen lager is. In een vrije markt kan de situatie ontstaan dat diegene die veel elektriciteit koopt, een lagere prijs krijgt dan diegene die er weinig koopt.

Het grote knelpunt is dat de federale overheid een aantal verplichtingen op het transmissienet gaat leggen. Die mogen er niet toe leiden dat de prijzen duurder worden. Wij maken ons sterk dat dit niet het geval zal zijn.

Met betrekking tot de Elia-constructie is de afspraak gemaakt dat er moet worden tegemoetgekomen aan de verliezen van steden en gemeenten ten opzichte van het verleden. Die compensatie voor steden en gemeenten zorgt voor lagere tarieven voor iedereen, en voor sociale en ecologische correcties. Het is belangrijk dat de Elia-constructie op een transparante manier werkt en dat er werkelijk vrije concurrentie is, die ook de Vlaamse markt kan bereiken.

Het hangt van het parlement af of het de minister een decretale basis geeft. De uitvoeringsbesluiten zijn bijna klaar zodat de continuïteit van de maatregel kan worden gegarandeerd.

De heer André-Emiel Bogaert : De minister zegt dat de prijs niet hoger zal zijn en dat er met de Elia-constructie een inhaaloperatie komt zodat de steden en gemeenten worden gecompenseerd voor het verlies aan dividenden. Hij kondigt eveneens een decretaal initiatief aan. Op die manier kan het bonussysteem ook na 1 juli 2003 worden ingesteld als het parlement zijn goedkeuring verleent.

Minister Steve Stevaert : De budgettaire ruimte die vrijkomt en wordt opgevuld door de federale overheid, moet ter beschikking worden gesteld van de steden en gemeenten. In een federaal land is dat niet zo eenvoudig omdat de gemeenten vroeger werden gefinancierd op basis van het materieel en immaterieel dividend. In tegenstelling tot Wallonië heeft Vlaanderen altijd de traditie gekend van een hoog immaterieel dividend. De middelen die eruit voortvloeien, kunnen ertoe leiden dat Vlaanderen wordt gecompenseerd en dat Wallonië meer krijgt dan momenteel het geval is. Het is een goede zaak dat Vlaanderen de energiemarkt eerder liberaliseert dan Wallonië. Daardoor kan de markt veel sneller reageren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Uitspraken van de minister over de toekomst van DHL in Zaventem

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde actuele vragen van de heren Vermeiren en Bogaert en van mevrouw Becq tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking, over de uitspraken van de minister betreffende de toekomst van DHL in Zaventem.

De heer Francis Vermeiren : Het probleem van de nachtvluchten boven de noordrand van Brussel is bekend. We waarderen de inspanningen van minister Dua die in dit dossier hebben geleid tot een begin van oplossing. Als we economie en ecologie willen verzoenen, moeten we dit deze kwestie waakzaam blijven volgen.

Een dag na het akkoord verklaarde minister Vogels evenwel dat DHL moet verdwijnen. De 126 miljoen euro aan isolatiepremies, geld dat afkomstig is van de luchtvaart, zou ze willen gebruiken om stille bedrijven aan te trekken. Ze viseert blijkbaar niet alleen DHL, maar de luchtvaart in haar geheel. Dat blijkt uit het feit dat ze bijkomende investeringen wil beletten.

Op een moment dat de luchtvaartsector zich stilaan aan het herstellen is van de crisis na 11 september, zaait ze met deze uitspraak onrust bij ongeveer 5.000 mensen.

Wat heeft de minister ertoe aangezet om te zeggen dat zij DHL liever ziet verdwijnen en dat zij andere stille bedrijven wil aantrekken ?

De heer André-Emiel Bogaert : De nachtvluchten boven de noordrand van Brussel waren uitgegroeid tot een belangrijk politiek conflict. Op het ogenblik dat er tussen de verschillende actoren een oplossing was gevonden, verklaarde minister Vogels evenwel dat ze dat DHL moet verdwijnen en dat het geld voor de isolatie kan gebruikt worden voor het aantrekken van stille bedrijven. Deze uitspraak kwam als een donderslag bij heldere hemel.

De minister stelt dat de leefkwaliteit belangrijker is dan de economische groei. Ik ben het eens met dit uitgangspunt. Een consequente toepassing ervan kan echter zware gevolgen hebben.

In welke functie heeft de minister deze uitspraak gedaan ? Zijn er over deze kwestie divergente standpunten binnen de Vlaamse regering ? Hoe valt deze stellingname te rijmen met het standpunt van de Vlaamse regering ?

Mevrouw Sonja Becq : Op het ogenblik dat er een moeizaam akkoord was bereikt over de spreiding van de nachtvluchten – dank zij de inspanningen van de actiegroepen en na vele discussies in het parlement – zegt

minister Vogels vanuit Antwerpen dat DHL moet verdwijnen. Ondanks de economische crisis zal zij er wel in slagen stille jobs te creëren. Zij heeft duidelijk gekozen voor de ecologie en niet voor de economie.

Nochtans zijn de mensen die dag en nacht geconfronteerd worden met het vliegtuiglawaai, bereid om naar een compromis te zoeken.

Het stoort me vooral dat de minister met deze uitspraak de werknemers de schrik op het lijf jaagt. Ik kan dan ook begrijpen dat premier Verhofstadt niet meer verder wil regeren met de groenen.

Is dit de zoveelste flodder in de media of gaat het om een beslissing van de regering ?

Minister Mieke Vogels : Iedereen is het erover eens dat nachtvluchten zeer hinderlijk zijn. De heer Dehaene is daar jammer genoeg wat laat achter gekomen. *(Rumoer in de zaal)*

De paarsgroene regeringen van dit land hebben geprobeerd een antwoord te bieden op het probleem van het nachtlawaai. Oorspronkelijk werd gekozen voor een concentratie van de nachtvluchten, in combinatie met isolatiemaatregelen voor de huizen die onder de vliegroutes liggen. Onder meer het Vlaams Parlement opteerde echter voor een spreiding van de vluchten, wat heeft geresulteerd in een nieuw akkoord, dat vorige vrijdag werd afgesloten. Zowel het Vlaams Parlement als de Vlaamse regering staan volmondig achter dit akkoord.

De spreiding van de nachtvluchten en de daaruit voortvloeiende isolatiemaatregelen vereisen echter heel wat investeringen. Op een nieuwjaarsreceptie heb ik mezelf de vraag gesteld of het niet beter zou zijn om die middelen te investeren in duurzame en meer levenskwaliteit biedende industrie. Ik heb dus niet gezegd dat DHL moet verdwijnen uit Zaventem of dat tewerkstelling voor mij onbelangrijk is, integendeel zelfs.

Aan politiek doen impliceert niet alleen denken aan het hier en nu, maar ook aan de toekomst. We moeten een debat durven voeren over economie en duurzame investeringen op lange termijn.

De heer Francis Vermeiren : De heer Dehaene heeft inderdaad geopteerd voor de spreiding van de nachtvluchten. De heer Van Rompuy weet uit eigen ervaring dat de oostkust toen meer nachtvluchten te slikken kreeg dan de noordkust.

Ik wijs de minister op de unanieme goedkeuring van een resolutie van mezelf vier jaar geleden waarin het nationale belang van de luchthaven werd onderstreept, een resolutie die later nog eens werd bevestigd naar aanleiding van het faillissement van Sabena. Minister Dua heeft er op een waardige en correcte wijze mee voor gezorgd dat een goed akkoord kon worden bereikt. Uitlatingen die deze moeilijke onderhandelingen op de helling kunnen zetten, zijn daarom volledig uit den boze. Zij maken het dossier alleen maar moeilijker, terwijl de luchthaven in deze moeilijke economische tijden al alles moet doen om te kunnen overleven. *(Applaus bij de VLD, sp-a, AGALEV en VU&ID)*

De heer André-Emiel Bogaert : Minister Vogels heeft duidelijk een verkeerde uitspraak gedaan op een verkeerd moment. Ik begrijp dat het om een persoonlijke uitschuiver van de minister gaat en raad haar aan in de toekomst haar woorden meer te wegen en wikken.

Mevrouw Sonja Becq : Het is duidelijk dat de minister de onzekerheid bij de werknemers niet wil wegnemen, wat bijzonder jammer is. Hoe is het mogelijk dat we in tijden dat we Vlamingen de ruimte in kunnen sturen, niet kunnen zorgen voor een combinatie van nachtvluchten en respect voor de gezondheid van onze burgers ? *(Applaus bij CD&V en het VB)*

De voorzitter : Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN DECREET

Bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen

Algemene bespreking

De voorzitter : Aan de orde is het voorstel van decreet van mevrouw Vertriest en de heren Maes, Van Looy, Moreau en Bex houdende wijziging van artikel 15 van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Jacky Maes, verslaggever : De commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening besprak dit voorstel van decreet op 23 januari 2003. De commissie behandelt momenteel ook het voorstel van decreet houdende wijziging van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen. Ook de Vlaamse regering heeft een ontwerp van decreet houdende wijziging van het mestdecreet voorbereid, dat eerstdaags aan het Vlaams Parlement zal worden bezorgd. In beide teksten is een wijziging van artikel 15 van het mestdecreet opgenomen, die een afwijking van de strenge bemestingsnormen mogelijk maakt voor landbouwers in de zogenaamd kwetsbare gebieden. Dit voorstel van decreet loopt eigenlijk voorop op de bespreking van het aangekondigde ontwerp van decreet.

– *De heer Johan De Roo, eerste ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

De heer Van Looy wees er in de commissie op dat door de beslissing van de Vlaamse regering van 15 mei 2002 ongeveer 47 procent van de oppervlakte van de Vlaamse cultuurgronden als kwetsbaar gebied werd afgebakend. Een afwijking van de strengere bemestingsnormen kan worden toegestaan, maar de wettelijke regeling daarvoor ontbreekt nog. Volgens de heer Van Looy moeten landbouwers reeds bij de start van het mestseizoen weten wat de bemestingsnormen zijn. Hij vroeg daarom een afwijkingmogelijkheid te creëren die kon ingaan op 1 februari 2003.

De voorzitter stelde daarop voor om artikel 9 uit het in voorbereiding zijnde ontwerp van decreet te lichten en in een afzonderlijk voorstel van decreet op te nemen, zodat het Vlaams Parlement nog voor de start van het nieuwe mestseizoen een decretale regeling voor de derogatie kan goedkeuren.

De heer Van Looy zegt dat zijn fractie het nieuwe voorstel van decreet zal steunen. Het lid heeft wel bedenkingen bij de hoeveelheden nutriënten die bij de algemene derogatie worden toegestaan. Voor de hoeveelheden totale stikstof en P_2O_5 is er immers een groot verschil met het voorstel van decreet van de CD&V-fractie. Voor de hoeveelheden stikstof uit andere dierlijke mest en andere meststoffen zijn er geen verschillen.

De heer Van Looy heeft twee argumenten om hogere toegestane hoeveelheden P_2O_5 en totale stikstof te bepleiten. Een eerste argument is dat de cijfers in het andere voorstel van decreet verwijzen naar de bemestingsnormen die nu gelden in de zogenaamde kwetsbare zones water en natuur. In die zones wordt erkend dat er met deze bemestingsnormen een opbrengstverlies is voor de landbouwer en kan een beheersovereenkomst worden afgesloten om het verlies te compenseren. Nu zouden deze normen echter ook gelden in de bijkomend aangeduide kwetsbare gebieden, zonder de mogelijkheid om de teeltschade te compenseren.

Een tweede argument vindt de heer Van Looy in de derogatie die de Europese Commissie recent aan Denemarken heeft toegestaan. Daarbij werd ervan uitgegaan dat de opgelegde beperking maximum 10 procent lager mag zijn dan de optimale bemesting voor een gewasgroep. In Vlaanderen werd de optimale bemesting voor grasland wetenschappelijk vastgesteld op 500 kg totale stikstof per hectare. Daarom wordt in het voorstel van decreet van de CD&V-fractie voor grasland een toegestane hoeveelheid van 450 kg totale stikstof per hectare en per jaar voorgesteld. Het optimum voor maïs, voorafgegaan door 1 snede gras bedraagt 340 kg stikstof. In het voorstel van decreet van de heer Van Looy en mede-indieners wordt 310 kg voorgesteld.

De heer Van Looy stelt voor hierover een grondige discussie te voeren bij de bespreking van de meer

omvattende wijziging van het Mestdecreet. Onder dit voorbehoud wil de fractie van het lid de nu voorgestelde derogatie goedkeuren, zodat deze regeling alvast op 1 februari in werking kan treden.

Minister Dua repliceert dat de normen in het voorstel van decreet werden overgenomen uit een studie die door een groep wetenschappers werd uitgevoerd ter voorbereiding van het derogatieverzoek. Volgens de minister biedt dit voorstel dan ook de meeste kans om te worden aanvaard door de Europese Commissie. Het optimum waarnaar de heer Van Looy verwijst, wordt volgens de minister niet aanvaard door de Europese Commissie. Het voorstel van decreet wordt door de commissie unaniem aangenomen.

Persoonlijk wil ik er nog aan toevoegen dat het goed is vandaag reeds voor te stellen artikel 15 te wijzigen omdat op die manier een oplossing wordt geboden voor de derogatieproblematiek. Op die manier wordt tevens een goed signaal gegeven naar de sector toe.

Sp.a wil meewerken aan de oplossing van de problemen van de mestverwerking door eerstdaags mee aan tafel te gaan zitten met als doel deze problematiek aan te pakken. (*Applaus*)

De heer Jef Van Looy : Op 15 mei heeft de Vlaamse regering 47 procent van het landbouwgebied afgebakend als kwetsbaar. Vanaf 1 januari 2000 zou er een algemene derogatie komen waardoor, binnen de bepalingen van de nitraatrichtlijn, kan afgeweken worden van de strenge normen.

Dat derogatievoorstel is opgenomen in een uitgebreid ontwerp van de minister, maar de regering is het daarover niet eens. Op 1 februari begint het landbouwseizoen en de boeren weten niet wat de bemestingsnormen zijn van de helft van het landbouwgebied. Daarom is de behandeling van de derogatie dringend.

Ik wil benadrukken dat de betwisting niet gaat over de dierlijke mest maar over de totale hoeveelheid stikstof en fosfaat. De meerderheid heeft de normen voor waterwingebieden overgenomen voor de kwetsbare landbouwgebieden. De minister geeft trouwens toe dat er daardoor teelt schade is want in waterwingebieden krijgen de boeren een compensatie, maar in kwetsbare gebieden niet. Voor Europa hoeft teeltverlies trouwens niet of moet het beperkt worden.

De minister verwijst naar wetenschappelijk onderzoek over de bemestingsnormen. Uit verschillende verslagen van de studiegroep blijkt dat de wetenschappelijke voorbereiding van de derogatie enkel handelde over de teelten en de bodemtypes die in aanmerking komen voor een hogere bemesting met dierlijke mest. Met de algemene bemestingsnormen voor stikstof en fosfaat hebben ze zich niet bezig gehouden.

Ondertussen stelt de Europese Commissie over het derogatieverzoek van Denemarken dat de opgelegde beperking maximum 10 procent lager mag zijn dan de economische optimale bemesting voor een gewasgroep. Voor de combinatie gras en maïs is het optimum 340 kilogram stikstof, 10 procent lager is dus 310 kilogram stikstof. Voor grasland is het optimum 500 kilogram stikstof, 10 procent lager is 450 kilogram. De minister wil respectievelijk 275 kilogram en 350 kilogram stikstof. Zelfs als haar voorstel om de optimale bemesting voor gras te verlagen tot 450 kilogram aanvaard wordt, is de voorgestelde norm nog te laag.

– *De heer Norbert De Batselier, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

De wetenschappelijke delegatie vond 500 kilogram stikstof per hectare per jaar zeker te verdedigen. Volgens hen is het belangrijker correct te werken dan een lagere algemene norm in te voeren.

Reeds drie jaren wachten we op een besluit over de optimalisatie van de bemesting. Het is belangrijk omdat de landbouwers als hun opbrengst hoger is, iets meer mogen bemesten. We hebben dan ook een amendement ingediend om de normen aan te passen. Het is niet goed om nu normen op te leggen en die binnenkort aan te passen.

Iedereen weet dat de boeren het momenteel niet gemakkelijk hebben. De Europese Commissie is streng. Vlaanderen moet niet strenger zijn dan Europa. We moeten de boeren echter geven waar ze recht op hebben.

(Applaus bij CD&V).

Mevrouw Isabel Vertriest : Ik wil toch nog een aantal opmerkingen maken bij de tussenkomst van collega Van Looy gezegd heeft. Vooreerst werd er in de commissie afgesproken om door te gaan met het decreet. Bij CD&V rezen echter twijfels over de mogelijkheden om de normen aan te passen.

Ik wil bij dit alles toch enkele kanttekeningen maken. De cijfers van het decreet zijn gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek. De derogatie die naar Europa moet gaan, moet men wetenschappelijk kunnen onderbouwen.

De vergelijking met Denemarken is ook fout. In Denemarken gaat het immers enkel over rundermest en over 5 procent van de beschikbare oppervlakte.

Ten slotte wil ik er ook op wijzen dat Europa de 500 stikstofnorm voor Vlaanderen aanvaardt als economisch teeltoptimum. Indien dit amendement van CD&V wordt aangenomen, ondermijnt men de derogatie naar Europa. Men vertrekt dus beter van strenge regels dan het gevaar te lopen om de derogatie mis te lopen.

De heer André Moreau : De wijziging van artikel 15 van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen maakt een derogatie van de maximale bemestingshoeveelheden mogelijk voor landbouwers in de zogenaamde kwetsbare landbouwgebieden. In deze gebieden gelden immers, ter bescherming van het drinkwater, de strengste bemestingsnormen.

Deze derogatie kan slechts worden toegestaan als er aan de objectieve criteria wordt voldaan.

Paragraaf 8 en 9 die aan artikel 15 worden toegevoegd, moeten ervoor zorgen dat er derogatie wordt toegestaan voor teelten die veel stikstof opnemen of een lange groeiperiode hebben.

De Vlaamse regering kan verder nog voorwaarden bepalen met betrekking tot de verdere derogatie.

De VLD vindt dit een goed voorstel van decreet en zal het dan ook goedkeuren. Het voorstel zorgt immers voor een evenwicht tussen ecologie en economie; de boeren zullen het rendement in de kwetsbare gebieden in stand kunnen houden en de boeren zullen eindelijk niet meer bang hoeven te zijn.

De boeren hebben het inderdaad niet gemakkelijk. Momenteel vormen landbouwers nog slechts 2 procent van de beroepsbevolking. Indien er nu niets gebeurt zal dit over 10 jaar teruglopen tot 1 procent. Men moet dus iets doen om deze teruggang te een halt toe te roepen. Ik ben ook blij dat er met dit decreet een inspanning geleverd wordt om jonge landbouwers terug een toekomst te bieden. *(Applaus bij de VLD).*

Minister Vera Dua : Ik ben verrast door de werkwijze van de heer Van Looy. Aangezien ik mij niet degelijk genoeg heb kunnen voorbereiden, zal ik mij moeten beperken tot een aantal algemeenheden. Het is de voornaamste bedoeling van het parlement om de rechtszekerheid te verhogen. De derogatie gaat verder dan de Deense. De Deense derogatie is immers beperkt tot rundermest en tot 5 procent van de beschikbare oppervlakte.

De heer Van Looy houdt in feite een pleidooi voor een toenemend gebruik van kunstmeststof. Hij weet echter dat de algemene Vlaamse bemestingsnorm voor stikstof nu al vrij hoog is.

Het Vlaamse parlement moet voor de derogatie zorgen. Indien deze derogatie door Europa afgekeurd wordt, zitten we pas echt met een probleem. Men dus proberen om een wetenschappelijk dossier samen te stellen en aan te tonen dat men ook aan de boeren een inspanning vraagt.

Daartegenover staat dat de derogatie de boeren in staat moet stellen om op een normale manier hun bedrijf te runnen. Indien men zich dus positief opstelt, maakt men dus een grotere kans dat Europa het verzoek tot derogatie inwilligt.

De heer Jef Van Looy : De Deense derogatie bestaat uit 2 delen, namelijk een algemeen deel en een derogatiedeel.

In Vlaanderen vertrekt men vanuit de nitraatrichtlijn. Uitgaande van deze richtlijn bepaalt men dan de verdere normen. Dit alles heeft echter niets met de Deense derogatie te maken.

De minister beweert dat de stikstofnormen wetenschappelijk onderbouwd zijn. Zij wordt hierin echter tegengesproken door de wetenschappers zelf. De wetenschappelijke onderbouw is er niet. Dit voorstel van decreet moet dus gewijzigd worden.

De voorzitter : De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet van mevrouw Vertriest en de heren Maes, Van Looy, Moreau en Bex houdende wijziging van artikel 15 van het decreet van 15 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen.

- *Artikel 1 wordt aangenomen*
- *De stemmingen over het amendement op artikel 2 en over artikel 2 worden aangehouden.*
- *Artikel 3 wordt aangenomen.*

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET

Facultatief protocol inzake de verkoop van kinderen, kinderprostitutie en kinderpornografie

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houdende instemming met het facultatief protocol inzake de verkoop van kinderen, kinderprostitutie en kinderpornografie bij het verdrag inzake de rechten van het kind, opgemaakt in New York op 25 mei 2000.

- *Het ontwerp van decreet wordt eenparig door de 107 aanwezige leden aangenomen.*

VOORSTEL VAN DECREET

Bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen

Aangehouden stemmingen

De voorzitter : Aan de orde zijn de aangehouden stemmingen over het amendement op artikel 2 en over artikel 2 van het voorstel van decreet van mevrouw Vertriest en de heren Maes, Van Looy, Moreau en Bex houdende wijziging van artikel 15 van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen.

- *Het amendement wordt niet aangenomen.*
- *Artikel 2 wordt aangenomen.*

De heer Johan Weyts : Ik heb een stemafpraak met de heer Devolder.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet van mevrouw Vertriest en de heren Maes, Van Looy, Moreau en Bex houdende wijziging van artikel 15 van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen.

– *Het voorstel van decreet wordt eenparig door de 110 aanwezige leden aangenomen.*

MET REDENEN OMKLEDE MOTIES

Geïntegreerd en inclusief onderwijs

Hoofdelijke stemmingen

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van de heren Martens, De Meyer en Vanleenhove en mevrouw Heeren tot besluit van de op 16 januari 2003 door de heer Martens in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het geïntegreerd en inclusief onderwijs.

De heer Luc Martens : Wij zullen de met redenen omklede motie van de meerderheid over het geïntegreerd en inclusief onderwijs niet goedkeuren omdat ze te schraal is.

– *De met redenen omklede motie wordt met 47 stemmen tegen 63 bij 1 onthouding niet aangenomen.*

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van de heer Demeulenaere, mevrouw Claes en de heren Ramon, Dirk De Cock en Callens tot besluit van de op 16 januari 2003 door de heer Martens in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het geïntegreerd en inclusief onderwijs.

– *De met redenen omklede motie wordt met 63 stemmen tegen 45 bij 4 onthoudingen aangenomen.*

Herwaardering van het technisch secundair en beroepssecundair onderwijs

Hoofdelijke stemmingen

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van de heren De Meyer en Vanleenhove, mevrouw Heeren en de heer Martens tot besluit van de op 16 januari 2003 door de heer De Meyer in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de (her)waardering van het technisch en beroepssecundair onderwijs.

De heer Jos De Meyer : De meerderheid stelt in haar met redenen omklede motie gewoon vast dat het maximumaantal lesuren in het TSO, BSO en KSO vermindert om uren vrij te maken voor zelfstudie, begeleiding en naschoolse activiteiten.

Wij vragen de huidige situatie niet te wijzigen omdat we niet willen dat bespaard wordt op de kap van TSO, BSO en KSO.

– *De met redenen omklede motie wordt met 48 stemmen tegen 63 bij 1 onthouding niet aangenomen.*

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van de heren Demeulenaere, Suykens, Ramon, Dirk De Cock en Callens tot besluit van de 16 januari 2003 door de heer De Meyer in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs

en Vorming, over de (her)waardering van het technisch secundair en beroepssecundair onderwijs.

– *De met redenen omklede motie wordt met 63 stemmen tegen 48 bij 1 onthouding aangenomen.*

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen opnieuw bijeen op woensdag 5 februari 2003 om 10 uur en 14 uur. *(Instemming)*

– *De vergadering wordt gesloten om 17.17 uur.*

AANWEZIG

Wilfried Aers, Anne-Marie Baeke, Sonja Becq, Jos Bex, André-Emiel Bogaert, Gilbert Bossuyt, Mathieu Boutsen, Louis Bril, Jozef Browaeyns, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Hilde Claes, Marc Cordeel, Norbert De Batselier, Carl Decaluwe, Veerle Declercq, Dirk De Cock, Frans De Cock, Niki De Gryze, Karel De Gucht, Hilde De Lobel, Anny De Maght-Aelbrecht, Ann De Martelaer, Wivina Demeester-De Meyer, Julien Demeulenaere, Jos De Meyer, André Denys, Herman De Reuse, Peter De Ridder, Johan De Roo, Claudine De Schepper, Bart De Smet, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Gisèle Gardeyn-Debever, Sven Gatz, Jean Geraerts, Jos Geysels, Eloi Glorieux, Brigitte Grouwels, Dominique Guns, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Koen Helsen, Margriet Hermans, Dirk Holemans, Patrick Hostekint, Pieter Huybrechts, Marino Keulen, Gerald Kindermans, Patrick Lachaert, Jan Laurys, Herman Lauwers, Julien Librecht, Marcel Logist, Jan Loones, Dominiek Lootens-Stael, Jacky Maes, Chokri Mahassine, Johan Malcorps, Luc Martens, Erik Matthijs, Trees Merckx-Van Goey, André Moreau, Leo Peeters, Jan Penris, Stefaan Platteau, Frans Ramon, Didier Ramoudt, Jan Roegiers, Ludo Sannen, Freddy Sarens, Johan Sauwens, Cis Schepens, Eddy Schuermans, Guy Sols, Jos Stassen, Felix Strackx, Lucien Suykens, Guy Swennen, Bruno Tobback, Jul Van Aperen, Gilbert Van Baelen, Riet Van Cleuvenbergen, Marc van den Abeelen, Dany Vandenbossche, Chris Vandenbroeke, Luc Van den Brande, Marleen Van den Eynde, Ria Van Den Heuvel, Mark Van der Poorten, Kris Van Dijck, Jan Van Duppen, Christian Van Eyken, Roland Van Goethem, Joris Van Hauthem, Mieke Van Hecke, Ingrid van Kessel, Gilbert Vanleenhove, Jef Van Looy, Paul Van Malderen, Gracienne Van Nieuwenborgh, André Van Nieuwerkerke, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Etienne Van Vaerenbergh, Jan Verfaillie, Francis Vermeiren, Jo Vermeulen, Christian Verougstraete, Miel Verrijken, Isabel Vertriest, Robert Voorhamme, Johan Weyts, Paul Wille.

AFWEZIG MET KENNISGEVING

Ludwig Caluwé, Boudewijn Laloo, Frans Wymeersch : gezondheidsredenen;

Jacques Devolder, Jacques Timmermans : buitenslands;

Luk Van Nieuwenhuysen : familieverplichtingen.

AFWEZIG ZONDER KENNISGEVING

Johan Demol, Rufin Grijp, Walter Vandenbossche.

